

שורה במקום עצוב. מנין לנו?
מיצקב, שמשום שהיה עצוב על
יוסף הסתלקה ממנו שכניה. כיון
שבאה לו השמחה על בשורת
יוסף, מיד ותחי רוח יצקב
אביהם. כאן בצדיק הזה
שנשבר, כיון שהוא חלש ונשבר
במכאובים, איפה השמחה?
שהרי הוא בעצב ואין עמו כלל
שמחה.

ואחד - שהנה ראינו כמה
אהובים היו צדיקים לפני
הקדוש ברוך הוא ולא נשברו
בחלאים ולא במכאובים, ולא
נחלש גופם לעולמים, למה לא
אלה כאלה - שאלה נשברו,
ואלה עומדים בגופם כראוי?

ואם תאמר שהנה אלה שעמדו
בקיום כראוי משום שהם
צדיקים בני צדיקים הם, כמו
שבארוהו, ואלו האחרים
צדיקים ולא בני צדיקים - הנה
ראינו צדיקים בני צדיקים,
שהנה אביו של זה צדיק בן
צדיק, והוא צדיק, למה נשבר
גופו במכאובים וכל ימיו בצער?
אלא כאן הוא סוד, שהנה כל
מעשי הקדוש ברוך הוא באמת
וצדק, (איוב לד) כי פעל אדם ישלם
לו וכארח איש ימצאנו. מצאנו
בספרי הראשונים סוד אחד,
ואצלו סוד אחר אחד שהוא
שנים, שהרי יש לפעמים
שהלבנה בחסרון ושורה בדין
ואין השמש נמצא אצלה, ובכל
זמן ובכל שעה יש לה להוציא
נשמות לבני אדם כמו שלקטה
בראשונה, ומוציאה אותם קצת
בזמן שהיא עומדת בדין, ומי
שלוקח אותה באתו זמן, יהיה
תמיד בחסרון והעני הולך אליו,
ונשבר תמיד בדין כל ימי האדם,
בין חיב בין זכאי, רק שתפלה
מבטלת את כל גזרי הדינים

מיצקב. דבגין דהיה עציב עליה דיוסף
אסתלקת שכנתא מניה, כיון דאתא ליה
חדוה דבשורה דיוסף מיד ותחי רוח יצקב
אביהם. הכא בהאי זפאה דאתבר כיון דאיהו
חלשא ואתבר במכאובין, אן הוא חדוה דהא
איהו בעציבו ולית עמיה חדוה כלל.

וחד דהא חמינן כמה רחמינן הו צדיקיא
קמי קדשא בריך הוא ולא אתברו
במרעין ולא במכאובין ולא אתחלש גופא
דלהוץ לעלמין. אמאי לאו אלין פאלין,
דאלין אתברו ואלין קיימי בגופייהו כדקא
יאות.

ואם תאמר דהא אלין דקיימו בקיומא כדקא
יאות, בגין דאינון צדיקי בני צדיקי
אינהו, כמה דאוקמוה. ואלין אתרנין צדיקי
ולאו בני צדיקי, הא קא חמינן צדיקי בני
צדיקי, דהא אבוי דדין זפאה בר זפאה,
ואיהו זפאה. אמאי אתבר גופייהו במכאובין
וכל יומי בצערא.

אלא הכא רזא איהו, דהא כל עובדוי
דקודשא בריך הוא בקשוט וזכו
(איוב לד) כי פעל אדם ישלם לו וכארח
איש ימצאנו. אשפחנא בספרי קדמאי רזא
חדא, ולגביה רזא אחרא חד דאיהו תרין,
דהא אית זמנין דסיהרא איהי בפגימו
ושריא בדינא ושמשא לא אשתפח גבה.
ובכל זמנא ובכל שעתא אית לה לאפקא
נשמתין בבני נשא כמה דלקטא בקדמיתא,
ואפיקת לון השתא בזמנא דאיהי קיימא
בדינא. האי מאן דנקיט לה בההוא זמנא
ליהוי תדיר בגריעותא, ומספנותא אזלא
לגביה, ואתבר תדיר בדינא כל יומי דבר
נש בין חייבא בין זפאה. בר דצלותא